

KONSULTACINĖS TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

Nr.
Vilnius

Posėdis įvyko 2023-11-27.

Posėdžio pirmininkė Edita Janušienė.

Posėdžio sekretorė Renata Lukaševičienė.

Dalyvavo: Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) viršininkė Edita Janušienė, VMI prie FM viršininko pavaduotojas Artūras Klerauskas, VMI prie FM viršininko pavaduotojas Martynas Endrijaitis, VMI prie FM viršininko pavaduotoja Eglė Ramanauskienė, VMI prie FM Teisės departamento direktorė Rasa Virvilienė, VMI prie FM vyresnioji specialistė Renata Lukaševičienė, Asociacijos Investors' Forum vykdomoji direktorė Rūta Skyrienė, Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacijos (toliau - LBAA) kolegijos narė Rita Barišauskienė, Lietuvos darbdavių konfederacijos prezidiumo narė Aurelija Maldutytė, Lietuvos pramonininkų konfederacijos generalinis direktorius Ričardas Sartatavičius.

Stebėtojo teisėmis dalyvavo: VMI prie FM Akcizų administravimo departamento direktorius Žygintas Grekas, VMI prie FM Atrankos ir paramos auditui departamento vyresn. patarėja Rūta Giedrienė, Lietuvos prekybos įmonių asociacijos (toliau - LPJA) teisininkas Arkadij Freidenzon.

Darbotvarkė:

1. Preliminarios akcizų deklaracijos pristatymas.
2. VMI pasiūlymų dėl deklaravimo ir apskaitos pokyčių pristatymas ir aptarimas.
3. Reziümė dėl i.VAZ išimčių naikinimo.
4. LPJA siūlymai dėl pasibaigusio galiojimo prekių pripažinimo leidžiamais atskaitymais.
5. Nario prašymas aptarti dėl užsieniečių (fizinį asmenų) individualios veiklos pagal pažymą registravimo VMI, kurie metams pasibaigus neteikia deklaracijų ir jų nebepavyksta rasti Lietuvoje.

1. SVARSTYTA. Preliminarios akcizų deklaracijos pristatymas.

VMI prie FM Akcizų administravimo departamento direktorius Žygintas Grekas pristatė numatomus akcizų deklaravimo pokyčius dėl identifikuotų trūkumų: didelė deklaracijų ir jos duomenų apimtis, nepatogus pildymas, sudėtingas formų pritaikymas pokyčiams. Todėl numatomas formos supaprastinimas paliekant vieną formą (abi formos sujungiamos į vieną), atsisakoma pernelyg smulkaus duomenų detalizavimo, sumažinamas priedų skaičius.

Direktorius pažymėjo, kad akcizų deklaracijas teikia ~600 asmenų. VMI turi preliminarinius duomenis ~300 asmenų: ~185 (~60%) būtų visiškai užpildyta; ~115 (~40%) būtų užpildyta iš dalies (VMI neturi gamybos, maišymo ir pan. duomenų).

NUTARTA. Visi nariai pritarė numatomiems pokyčiams ir sutarė, kad bus siekiama iki pokyčių realizavimo gauti trūkstamus duomenis arba bent dalį jų, kad VMI galėtų užpildyti kuo daugiau deklaracijų.

2. SVARSTYTA. VMI pasiūlymų dėl deklaravimo ir apskaitos pokyčių pristatymas ir aptarimas.

VMI prie FM Atrankos ir paramos auditui departamento vyresn. patarėja Rūta Giedrienė pristatė VMI svarstomus GPM deklaravimo ir mokėjimo pakeitimus. Šiuo metu išskaičiuojančio asmens GPM mokamas du kartus per mėn., iki mėn. 15 d. ir iki paskutinės mėn. dienos, GPM už ataskaitinį mėn. deklaruojamas mėn. pasibaigus iki kito mėn. 15 d. Svarstoma atlikti vieną apskaičiavimą ir vieną mokėjimą, dėl ko išskaičiuojantis asmuo sutaupytų apyvartines lėšas ir sumokėtų tikslią apskaičiuotą ir deklaruotą GPM sumą. Taip pat šiuo metu minėtos GPM įmokos mokamos specialiais įmokų kodais, o svarstoma GPM mokėti deklaruotiems mokesčiams skirtu įmokos kodu 1001, todėl išskaičiuojantiems asmenims nereikės teikti prašymų dėl permokos įskaitymo, jei tokia susidaro; mažėtų pavedimų specialiais įmokų kodais ir rizika sumokėti netinkamu kodu; mažėtų delspinigių rizika.

Vyresn. patarėja taip pat pristatė VMI svarstomus PVM permokos (skirtumo) gražinimo pokyčius. Šiuo metu VMI deklaruotus duomenis vertina mokesčių prievolių vykdymo užtikrinimo procesų metu, t. y., vertinami istoriniai duomenys, o PVM gražinamas, kai pateikiamas FR0781 prašymas. Svarstoma PVM gražinti pagal deklaraciją, t. y. mokesčio mokėtojas turėtų galimybę nustatytus trūkumus pašalinti iš karto, kadangi deklaracijos duomenis vertintume realiu laiku, nuosekliai; nebepildomas prašymas gražinti ir taupomas laikas; mokesčio mokėtojas laisvai disponuoja apyvartinėmis lėšomis; nerizikuojama įsivelti į ginčus dėl senaties termino taikymo.

NUTARTA. Visi nariai pritarė GPM deklaravimo ir mokėjimo svarstomiems pokyčiams. Tačiau dėl PVM permokos (skirtumo) gražinimo svarstomų pokyčių kilo diskusija ir klausimų (dėl PVM gražinimo mechanizmo, gražinimo terminų, deklaravimo ir mokėjimo terminų atskyrimo poreikio ir pan.), todėl nutarta, kad VMI nariams pateiks detalizuotus pasiūlymus, nariai juos apsvaistys ir įvertins iki 2023-12-29, ir 2024 m. sausio mėnesį susitiks ekspertiniame lygyje juos aptarti ir išgryninti modelį.

3. SVARSTYTA. Režiumė dėl i.VAZ išimčių naikinimo.

VMI prie FM viršininko pavaduotojas Artūras Klerauskas tęsdamas diskusijas dėl i.VAZ išimčių naikinimo pristatė iš LBAA ir LPJA gautas pastabas ir nepritarimo argumentus.

NUTARTA.

Siekiant suderinti pozicijas tęsti diskusijas lokaliai, t.y. su LPJA ir Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo taryba.

4. SVARSTYTA. LPJA siūlymai dėl pasibaigusio galiojimo prekių pripažinimo leidžiamais atskaitymais.

LPJA atstovas dar kartą pateikė pasiūlymą, kad prekių (produkcijos) trūkumas, susidaręs dėl pirkėjų užmaršumo ir nuostoliai, susiję su prekių netinkamumu vartoti dėl realizacijos terminų pasibaigimo prekių (produkcijos) pardavimo vietose (mažmeninės prekybos savitarnos salėse), gali būti priskiriamas natūralios netekties nuostoliams. Siūloma pakeisti natūralios netekties pripažinimo leidžiamais atskaitymais apribojimo procentą - suvienodinti iki 3% nuo visų pajamų.

VMI prie FM Teisės departamento direktorės Rasos Virvilienės nuomone, nuostoliai, susiję su prekių netinkamumu vartoti dėl realizacijos terminų pasibaigimo, nėra susiję su ekonominės naudos gavimu ir pajamų uždirbimu. Įprastinė veikla būtų, jeigu tokio pobūdžio nuostoliai nesusidarytų, nes būtų tinkamai planuojamas ir užsakomas reikalingas prekių kiekis. Priešingu atveju, išlaidų, kurios patiriamos dėl darbuotojų netinkamo pareigų vykdymo pripažinimas, leistų manyti, kad bet kokia neracionali veikla yra įmonės išlaidos. Be to, tokiu būdu būtų diskriminuojamos kitokią veiklą vykdančios įmonės, nes jų patirti nuostoliai dėl netinkamų naudoti prekių ir žaliavų nustatymo, yra neleidžiami atskaitymai.

Nesutiktina ir su natūralios netekties nuostolių sumos padidiniu iki 3 proc. Primintina, kad riba yra skaičiuojama nuo visų vieneto pajamų: pardavimo, paslaugų ir kitų. Taigi, jau dabar faktiškai gali būti atskaitomi natūralios netekties nuostoliai, apskaičiuojant jų ribą nuo pajamų, kurios visai nesusiję su tų prekių, kurių nuostolius pripažįstam, uždirbimu. Padidinus šią ribą, neatitikimai tik didėtų. Kadangi nuostoliai pripažįstami tik faktiškai patirti, tai argumentas, kad taip suvienodinus ribojimo procentą būtų lengvesnis administravimas ir kontrolė, yra nepagrįstas.

Į diskusiją prisijungė ir kiti nariai siūlydami ieškoti LPJA pasiūlymo kompromiso.

NUTARTA.

LPJA dar kartą apsvartys pasiūlymą ir jo argumentavimą atsižvelgdami į diskusijos argumentus, o Konsultacinė taryba perduos šiuos pasiūlymus svarstyti Finansų ministerijai, nes pasiūlymui realizuoti yra reikalingas Pelno mokesčio įstatymo keitimas.

5. SVARSTYTA. LBAA prašymas aptarti dėl užsieniečių (fizinių asmenų) individualios veiklos pagal pažymą registravimo VMI, kurie metams pasibaigus neteikia deklaracijų ir jų nebeįvyksta rasti Lietuvoje.

LBAA atstovė nurodė, kad tokiu atveju yra skriaudžiami LT nuolatiniai gyventojai dėl nelygios konkurencijos, nes LT gyventojai turi mokėti mokesčius nuo uždirbtų ir deklaruotų pajamų (Sodra VSD 12,52% + PSD 6.98% + GPM 15%), kai tuo tarpu pajamų nedeklaravę, bet individualią veiklą pagal pažymą įregistravę ir vykdę užsienio šalių gyventojai moka tik PSD (6.98% nuo MMA.) metų eigoje, dėl ko Lietuvos biudžetas praranda dalį mokesčių. Siūlome apsvarstyti galimybę nustatyti mokėti fiksuotą mokesťį IDV pagal pažymą užsienio šalių gyventojams (kai jie registruoja individualią veiklą pagal pažymą), kuris būtų perskaiciuojamas pateikus metinę gyventojų pajamų deklaraciją arba užskaitomas į IDV mokesčius, jeigu šios deklaracijos užsienio šalių gyventojas nepateikia. Kaip alternatyva fiksuotam avansiniam mokesčiui galėtų būti draudimo įmonės garantinis raštas dėl mokesčių sumokėjimo, kai asmuo neturi deklaruotos gyvenamosios vietos, ar turi terminuotą leidimą gyventi Lietuvoje.

VMI prie FM Teisės departamento direktorės Rasos Virvilienės nuomone, pasiūlyme galima įžvelgti diskriminaciją, nes konkrečiai asmenų grupei nustatoma prievolė dėl jų teisinės padėties. Taip pat panašų Seimo nario pasiūlymą yra vertinusi Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir jam nepritarė.

Tačiau VMI prie FM Teisės departamento direktorė Rasa Virvilienė pritarė, kad problema egzistuoja, VMI ir kitoms kontroliuojančioms institucijoms ji yra žinoma ir jau buvo aptarta įv. formatuose (pvz. RAC) ir priimtas sprendimas griežtinti leidimo laikinai ar nuolat gyventi LR išdavimą / atnaujinimą, t. y. nustatyti, jog jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas nėra pateikęs atitinkamos mokesčio deklaracijos ar sumokėjęs mokesčių, leidimas laikinai ar nuolat gyventi LR yra neišduodamas / neatnaujinamas. Tokiu atveju, užsieniečiai neįvykdę mokesčių prievolių, nebus įleidžiami į Lietuvos Respubliką, kol jų neįvykdys. Tokį apribojimą VMI siūlys nustatyti Lietuvos Respublikos įstatyme dėl užsieniečių teisinės padėties.

NUTARTA.

Nariai sutiko, kad identifikuota problema turi būti sprendžiama, ir pritarė VMI iniciatyvai.

Posėdžio pirmininkė

Edita Janušienė

Posėdžio sekretorė

Renata Lukaševičienė